

Плетенець Віктор Миколайович,
кандидат юридичних наук, доцент,
доцент кафедри криміналістики,
судової медицини та психіатрії
Дніпропетровського державного
університету внутрішніх справ

ОСОБЛИВОСТІ ФОРМУВАННЯ У ПРАЦІВНИКІВ ПАТРУЛЬНОЇ ПОЛІЦІЇ УКРАЇНИ НАВИЧОК ЕФЕКТИВНОЇ КОМУНІКАЦІЇ

Майбутні поліцейські проходять жорсткий відбір, чим забезпечується якісно новий, у порівнянні з патрульно-постовою службою міліції, підхід до виконання службових обов'язків. Окрім того, вкладаючи чималі кошти у підготовку кожного поліцейського, держава сподівається на отримання якісно нового рівня діяльності патрульних. Тобто суспільство ставить перед патрульними поліцейськими високі вимоги, яким необхідно не тільки відповідати, а й своєю діяльністю підтверджувати свою компетентність.

Фахівцями своєї справи, у тому числі з комунікації, працівники патрульної поліції стануть не одразу. Однак підвалини для успіху закладаються, у тому числі, при здійсненні навчання.

Навчання – складний і багатогранний процес взаємодії вчителя і учнів, у результаті чого мають розв'язуватися такі завдання: учні оволодівають знаннями, вміннями і навичками, методами самостійної пізнавальної діяльності, забезпечується їх інтелектуальний розвиток, формується науковий світогляд [1, с. 93].

Під час підготовки слухачів патрульної поліції з дисципліни тактична підготовка нами було проведено інтерв'ювання. Серед питань, що ставилися перед майбутніми поліцейськими, деякі з них спрямовувалися на встановлення мотиваційної складової їх приходу до патрульної поліції. Більшість з респондентів пояснювали це необхідністю змін правоохоронної системи (51 %), намаганнями покращення якості діяльності підрозділу та поліпшення криміногенної обстановки (32 %), бажанням бути причетним до великих звершень у державі (11 %), намірами продовжити службу (6 %). З'ясовано, що за кількістю працівники міліції таких підрозділів як ППСМ, ДАІ, ДСО та ін. у загальній кількості слухачів не перевищували 10 %. Не меншої уваги заслуговує й те, що приблизно 15 % серед загальної кількості посідають особи, що перебували у зоні АТО. Таким чином, переважна більшість складу патрульної поліції – це нові кадри, що досвіду роботи у підрозділах МВС не мали. Більшість осіб (близько 80 %) мають вищу освіту, частина з яких – юридичну. Зазначені особи наважилися залишити попередні професії та присвятити себе служінню Українському народові.

Наведені дані свідчать про формування у слухача передумов навчальної діяльності, якими є наявність: мети, що стимулює учня до цілеспрямованої змістовної навчально-пізнавальної діяльності; мотивації до навчально-пізнавальної та майбутньої професійної діяльності; соціальної та морально-психологічної готовності до майбутньої професійної діяльності; самостійності та активності учнів у навчально-пізнавальній діяльності, зосередженості на опануванні професійної майстерності [2, с. 213].

Мотиваційна складова простежується в активності отримання нових знань, необхідних для виконання, у подальшому, службових обов'язків. Зазначене полягає у тому, що заняття, у тому числі з тактичної підготовки, проходять жваво у вигляді дискусії, в якій слухачі беруть активну участь, намагаючись отримати якомога більшу кількість необхідної інформації. Значною мірою на вказане впливає й вік слухачів. Нами з'ясовано, що середній вік слухачів складає 24 роки. Це дозволяє зробити припущення, що зазначені особи є вже сформованими особистостями з певним досвідом спілкування у певних ситуаціях.

Відомо, що чим багатший життєвий досвід, тим легше людині досягати успіху у діяльності. Досвідчена людина, озброєна науковими знаннями, ширше та глибше усвідомлює задачі, які суспільство ставить перед нею та вирішує їх успішніше, ніж людина, котра не володіє такими знаннями. Суттєву роль при цьому відіграють не тільки наявність таких знань, але й вміння користуватися ними, застосовувати їх при вирішенні нових навчальних, практичних, наукових та інших завдань [3, с. 317].

До кожної людини необхідно знайти підхід, правильно себе поведи. Висока професійна культура, гуманність, вихованість повинні характеризувати сучасного працівника. Його моральний образ, моральна культура – важливі чинники у виконанні службових завдань. Працівник правоохоронних органів повинен бути повернений обличчям до людей, бачити у кожному, насамперед, порядність і чесність, а не потенційних злочинців [4, с. 69].

Спілкування – це не тільки прийом та передання інформації, а й стосунки принаймні двох осіб, де кожна є активним суб'єктом взаємодії. Крім обміну інформацією, відбувається орієнтація на іншого, тобто аналізуються мотиви, цілі, установки об'єкта інформації (іншого суб'єкта). В акті міжособистісної комунікації важливу роль відіграють значущість інформації, прагнення сприймати її загальний зміст. Комунікативний вплив відбувається за умови прийняття єдиної системи значень усіма учасниками акту комунікації. Лише за цієї умови можливе досягнення партнерами взаєморозуміння. Якщо немає такого загального розуміння, можуть виникати перепони у процесі спілкування, так звані комунікативні бар'єри. Останні постають унаслідок дії психологічних факторів – різних диспозицій, установок, ціннісних орієнтацій людей, їх індивідуально-психологічних особливостей тощо [5, с. 470].

Варто зазначити, що близько третини слухачів відчують труднощі у спілкуванні, виконуючи роль поліцейських у рольових іграх. Варто наголо-

сити, що серед дисциплін, спрямованих на опанування навичок ефективної комунікації, вміння використовувати мовні та позамовні засоби у службовій діяльності патрульної служби, можна виділити у першу чергу такі, як «Ефективна комунікація», «Тактична підготовка» та ін. Недостатня, на наш погляд, кількість годин, що виділяється на отримання знань з комунікації, вимагає самостійного опрацювання слухачами даного процесу.

Усе зазначене дозволяє зробити певні висновки. Спілкування з громадянами є найбільш поширеною, у той же час складною, складовою в діяльності працівників патрульної поліції. Їм постійно доводиться контактувати з різними категоріями осіб, від яких отримується необхідна інформація, на підставі якої приймаються відповідні рішення. Від рівня володіння знаннями з ефективної комунікації значною мірою залежить і кількість часу, сил та засобів, що витрачаються поліцією для отримання позитивного результату. Таким чином, спілкування у діяльності співробітників патрульної поліції відіграє одну з основних ролей.

Значною мірою вказане впливає й на формування іміджу правоохоронних органів.

-
1. Кузьмінський А. І. Педагогіка : підручник. – 2-ге вид., перероб і доп. / Кузьмінський А. І., Омеляненко В. Л. – К., 2004.
 2. Ягупов В. В. Педагогіка : навч. посібник / Ягупов В. В. – К., 2002.
 3. Максименко С. Д. Общая психология / Максименко С. Д. – М. ; К., 1999.
 4. Бандурка О. М. Професійна етика працівників органів внутрішніх справ : навч. посібник / Бандурка О. М. – Х., 2001.
 5. Психологія : підручник / Ю.Л. Трофімов, В.В. Рибалка, П.А. Гончарук та ін. ; за ред. Ю. Л. Трофімова. – 5-ге вид., стереотип. – К., 2005.

Рогальська Вікторія Вікторівна
кандидат юридичних наук,
доцент кафедри кримінального процесу
факультету № 3 Дніпропетровського державного
університету внутрішніх справ

ПРОНИКНЕННЯ ДО ЖИТЛА ЧИ ІНШОГО ВОЛОДІННЯ ОСОБИ: ПРОБЛЕМИ РЕГЛАМЕНТАЦІЇ

З прийняттям прогресивного та абсолютно нового за своєю філософією Закону України «Про Національну поліцію» (далі – Закон) було запроваджену велику кількість нововведень щодо повноважень працівників поліції [1]. Але на сьогоднішній день найбільш гострі дискусії викликають навіть не самі повноваження, а поліцейські превентивні заходи, які можуть бути застосовані поліцейськими для забезпечення виконання цих повноважень. Застосування окремих превентивних заходів регламентується, окрім вищезазначеного